

24. Станкевич С.В., Забродіна І.В. Моніторинг шкідників сільськогосподарських культур. Харків : ФОП Бровін О.В., 2016. 216 с.
25. Станкевич С.В., Белецкий Е.Н., Забродина И.В. Циклически-нелинейная динамика природных систем и проблемы прогнозирования : монография. Ванкувер : Accent Graphics Communications & Publishing, 2019. 232 с.
26. Методики випробування і застосування пестицидів / С.О. Трибель та ін. Київ : Світ, 2001. 448 с.
27. Фасулати К.К. Полевое изучение наземных беспозвоночных. Москва, 1971. 421 с.
28. Чайка В.М., Поліщук А.А. На посівах озимого ріпаку. Ефективність різних методів обліку чисельності для моніторингу ентомофауни. *Карантин і захист рослин*. 2010. № 3. С. 5–7.
29. Stankevych S.V., Yevtushenko M.D., Vilna V.V. Dominant pests of spring rape and mustard in the eastern Forest-Steppe of Ukraine and ecologic protection from them : monograph. Kharkiv : Publishing House I. Ivanchenko, 2020. 140 p.
30. Chronicle of insect pests massive reproduction / S.V. Stankevych et al. *Ukrainian Journal of Ecology*. 2019. № 9 (1). P. 262–274.

УДК 632.95 (477): 33.012.33–047.44

DOI <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2020.114.14>

АНАЛІЗ ЄМНОСТІ РИНКУ І ОСНОВНИХ ОПЕРАТОРІВ ЗАСОБІВ ЗАХИСТУ РОСЛИН В УКРАЇНІ У 2017–2018 РР. ЧАСТИНА 1: ІМПОРТ

Станкевич С.В. – к.с.-г.н., доцент, доцент кафедри зоології та ентомології імені Б.М. Литвинова,

Харківський національний аграрний університет імені В.В. Докучаєва

Забродіна І.В. – к.с.-г.н., доцент, доцент кафедри зоології та ентомології імені Б.М. Литвинова,

Харківський національний аграрний університет імені В.В. Докучаєва

Автором проведено аналіз ємності ринку й основних операторів засобів захисту рослин в Україні у 2017–2018 рр., а саме його імпоротної складової частини. Встановлено, що імпорт засобів захисту рослин до України в натуральних показниках (тоннах) за період з листопада 2017 року по жовтень 2018 року становить 96 932,7 т пестицидів на суму 25 254,5 млн грн (біля 1 млрд доларів США). Найбільші обсяги імпорту засобів захисту рослин надходять із Китаю – 35,2% (34,1 тис. т). Другим, третім і четвертим за значимістю імпортерами засобів захисту рослин в Україну є Німеччина (14%, або 13,4 тис. т), Франція (13% або 12,7 тис. т) і Бельгія (10%, або 9,2 тис. т). П'яту позицію займає Ізраїль (9,5%, або 9,2 тис. т). Шосте місце – за Іспанією (6,3% або 6,1 тис. т). На сьомому місці – Польща (4,3%, або 4,2 тис. т). Восьме місце займає Угорщина (3,4%, або 3,3 тис. т). Дев'ята позиція – у Великобританії (2,5% або 2,4 тис. т). Першу десятку замкнула Білорусь (2,2%, або близько 2,2 тис. т). На всі інші країни припадає 7,4%, або 7 128,8 тис. т засобів захисту рослин. Слід відмітити, що частка Індії, яка також входить у число світових лідерів із виробництва, поки невелика – близько 1%, або 950 т. Середні імпортні ціни за 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 рр. у таких сегментах, як інсекто-акарициди та фунгіциди, були найбільш високими – 356,0 та 313,5 грн/кг відповідно. Найнижчими були середні імпортні ціни в сегментах гербіцидів та регуляторів росту, відповідно 175,0 та 187,3 грн/кг. Найбільші обсяги імпорту за 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 рр. припадають на гербіциди. Їхня частка в структурі імпорту досліджуваної продукції становила

близько 61%. В абсолютних показниках обсяги імпорту становили близько 59,5 тис. т. Частка фунгіцидів у структурі імпорту становила 23,6%, або 22,9 тис. т в абсолютних показниках. На інсекто-акарициди припало 9,9% від загально імпорту засобів захисту рослин, або 9,6 тис. т в абсолютних показниках. Частка регуляторів росту рослин у структурі імпорту становила 4,3%, або 4,2 тис. т в абсолютних показниках. На інші пестициди припало 0,9% імпорту, або 0,87 тис. т в абсолютних показниках. Загальна кількість імпортерів засобів захисту рослин в Україні за досліджуваній період становила 135 компаній. Частка імпорту ТОП-15 компаній становила 72,5% від усього імпорту. Обсяги імпорту інших 120 компаній відносно невеликі й становлять 27,5%.

Ключові слова: ринок, імпорт, оператори, пестициди, інсектициди, фунгіциди, гербіциди.

Stankevych S.V., Zabrodina I.V. Analysis of market capacity and the main operators of plant protection products in Ukraine in 2017–2018. Part 1: imports

The author has analyzed the market capacity and the main operators of plant protection products in Ukraine in 2017–2018, namely its imported component. It has been established that the imports of plant protection products to Ukraine in physical indices (tons) for the period from November 2017 to October 2018 were 96,932.7 tons of pesticides in the amount of 25,254,5 million UAH (about 1 billion US dollars). The largest volumes of imports of the plant protection products come from China – 35.2% (34.1 thousand tons). The second, third and fourth largest importers of the plant protection products to Ukraine are Germany (14% or 13.4 thousand tons), France (13% or 12.7 thousand tons) and Belgium (10% or 9.2 thousand tons). Israel ranks fifth (9.5% or 9.2 thousand tons). Spain ranks sixth (6.3% or 6.1 thousand tons). In the seventh place is Poland (4.3% or 4.2 thousand tons). The eighth place is occupied by Hungary (3.4% or 3.3 thousand tons). The ninth position belongs to the UK (2.5% or 2.4 thousand tons). Belarus closed the top ten (2.2% or about 2.2 thousand tons). 7.4% or 7,128.8 thousand tons of the plant protection products fall on all other countries. It should be noted that the share of India, which is also among the world leaders in production, is still small – about 1% or 950 tons. In such segments as insect-acaricides and fungicides the average import prices for 2 months in 2017 and for 10 months in 2018 were the highest and amounted to 356.0 and 313.5 UAH/kg, respectively. The lowest average import prices were in the segments of herbicides and plant growth regulators – 175.0 and 187.3 UAH/kg, respectively. The largest volumes of imports for 2 months in 2017 and 10 months in 2018 fall on the herbicides. Their share in the structure of imports of the studied products was about 61%. In absolute indices the volume of imports amounted to about 59.5 thousand tons. The share of fungicides in the structure of imports in the absolute indices was 23.6%, or 22.9 thousand tons. The insect-acaricides accounted for 9.9% of the total imports of the plant protection products, or 9.6 thousand tons in the absolute indices. The share of the plant growth regulators in the structure of imports was 4.3%, or 4.2 thousand tons in the absolute indices. Other pesticides accounted for 0.9% of imports or 0.87 thousand tons in the absolute indices. The total number of importers of the plant protection products to Ukraine during the study period amounted to 135 companies. The share of imports of the TOP-15 companies amounted to 72.5% of the total imports. The volumes of imports from other 120 companies are relatively small and amount to 27.5%.

Key words: market, imports, operators, pesticides, insecticides, fungicides, herbicides.

Постановка проблеми. Світове сільське господарство щорічно зазнає значних втрат від шкідливих організмів. За даними ФАО вони сягають 35% урожаю і більше. Науковими дослідженнями встановлено, що сільськогосподарським культурам та продукції рослинництва шкодять понад 400 видів шкідників, 200 збудників хвороб, 300 видів бур'янів та інших шкідливих організмів. В Україні втрати від них коливаються у межах 33–48% потенційного врожаю. Питання продовольчої безпеки держави тісно пов'язані з використанням пестицидів (хімічних засобів захисту рослин) [1].

Згідно зі звітом «Світовий ринок пестицидів – аналіз, прогноз, розмір, тенденції та статистика» («World – Pesticides – Market Analysis, Forecast, Size, Trends and Insights»), опублікованим IndexBox у 2017 р., світовий імпорт пестицидів становив 5,6 млн тонн, збільшившись на 6% порівняно з попереднім роком. За даними 2017 р. імпорт пестицидів зріс на 93,5% порівняно з показниками 2007 р. Темпи зростання були найстрімкішими у 2011 р., коли імпорт збільшився на

14% відносно 2010 р. Падіння світового попиту на пестициди у 2014–2015 роках також відбивається на обсягах імпорту. Протягом цього періоду світовий імпорт пестицидів сягав максимального обсягу у 2017 р. і, як очікується, збереже своє зростання в найближчій перспективі.

У вартісному вираженні імпорт пестицидів становив 35 млрд доларів США у 2017 р. Загальний обсяг імпорту зафіксував значне розширення з 2007 по 2017 рр.: їхня вартість зросла в середньому на 6,8% за останнє десятиліття. Тим не менш, тенденція вказує на помітні коливання протягом аналізованого періоду. Впродовж досліджуваного періоду світовий імпорт пестицидів сягнув позначки 36 млрд доларів США у 2014 р., проте з 2015 по 2017 рр. імпорт залишався нижчим.

Канада (308 тис. тонн), Бразилія (299), Франція (283), Австралія (216), Німеччина (198), Таїланд (187), США (178), Бельгія (169), Нігерія (150), Велика Британія (145) та Іспанія (140 тис. тонн) становили приблизно 41% загального імпорту пестицидів у 2017 р. Важливо зазначити, що тут немає особливого лідера на ринку імпорту: ринки з найбільшим попитом для пестицидів зазвичай мають високорозвинену внутрішню промисловість пестицидів, а отже, не імпортують багато пестицидів; але країни з меншим попитом, як Канада та Бразилія, імпортують більші обсяги.

Постановка завдання. Мета статті – дослідження ємності ринку і основних операторів засобів захисту рослин в Україні у 2017–2018 рр., а саме його імпортової складової частини. Завдання виконано з використанням даних консалтингових агентств за період з листопада 2017 р. по жовтень 2018 р. Також було детально проаналізовано національний Перелік пестицидів та агрохімікатів, дозволених до використання в Україні у 2018 р. [2]. У ході дослідження використано стандартні в економіці та статистиці методи досліджень.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сьогодні Україна, незважаючи на те, що виробляє доволі великі об'єми засобів захисту рослин, є в більшості імпортозалежною країною, і більшість препаратів закупається за кордоном. Хоча, зважаючи на статус аграрної держави, слід більше уваги приділяти забезпеченню сільгоспвиробника вітчизняними пестицидами, що дозволить створити як нові робочі місця, так і поступово виходити на зовнішній ринок.

Під час аналізу імпорту засобів захисту рослин до України в натуральних показниках (тоннах) за період з листопада 2017 року по жовтень 2018 року (рис. 1) видно, що загалом до України імпортовано 96 932,7 т пестицидів [3].

У листопаді до України ввезено 8299 т, або 8,6% від всього обсягу. Грудневий імпорт становив 9252,5 т, або 9,5%. У січні було імпортовано 11855,5 т, або 12,2% пестицидів. Лютий характеризувався ввезенням 9975,3 т, або 10,1% від загального річного обсягу. У березні–квітні зафіксовано найвищі обсяги імпорту засобів захисту рослин – відповідно 17298,6 та 12641,6 т, або 17,8 та 13,0%, що пов'язано з підготовкою до весняної посівної кампанії. Починаючи з травня, відбувається спад імпорту (7666,4 т, або 7,9%). У червні імпорт становив 4544,1 т, або 4,7% від річного обсягу. Липень характеризувався обсягом імпорту 5120,5 т, або 5,3%. У серпні й вересні відмічаються найменші обсяги імпорту пестицидів, відповідно 2863,9 т та 2551,6 т або 3,0 та 2,6%. У жовтні імпортування майже вдвічі зросло до 5043,5 т, або 5,2% від загального річного обсягу (рис. 1, 2).

Під час аналізу імпорту засобів захисту рослин до України в натуральних показниках (млн грн) за період з листопада 2017 року по жовтень 2018 року (рис. 3) видно, що загалом до України імпортовано пестицидів на суму 25 254,5 млн грн.

У листопаді до України ввезено пестицидів на 1906,3 млн грн, або 7,5% від всього обсягу. Грудневий імпорт становив 2019,0 млн грн, або 8,0%. У січні–квітні зафіксовано найвищі обсяги імпорту засобів захисту рослин, відповідно, 3537,6, 3518,6, 4441,4 та 3049,3 млн грн, або 14,0, 13,9, 17,6 та 12,1%, що пов'язано з підготовкою до весняної посівної кампанії. Починаючи з травня, відбувається спад імпорту в грошовому вимірі (1830,1 млн грн., або 7,2%). У червні імпорт становив 1042,4 млн грн., або 4,1% від річного обсягу. Липень характеризувався обсягом імпорту 1243,6 млн грн, або 4,9%. У серпні й вересні відмічаються най-

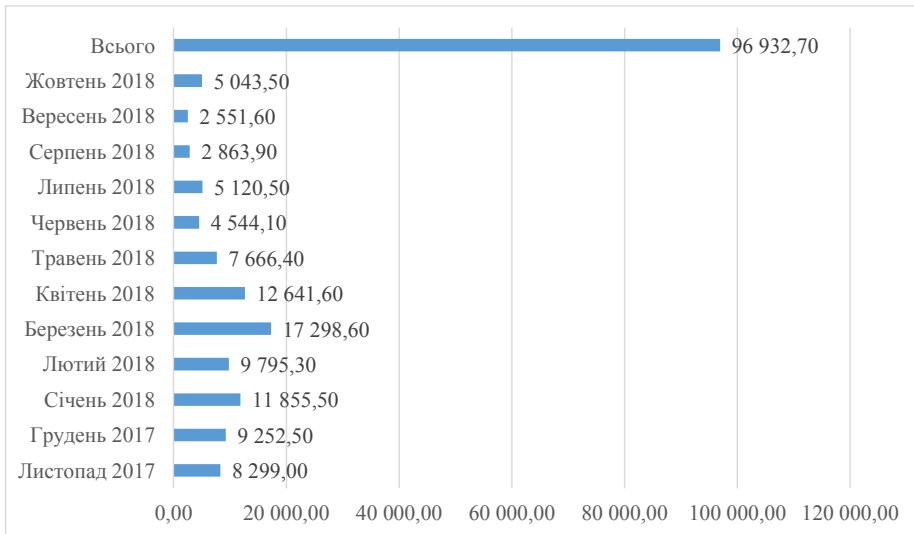

Рис. 1. Обсяг імпорту засобів захисту рослин за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років в Україні, тонн

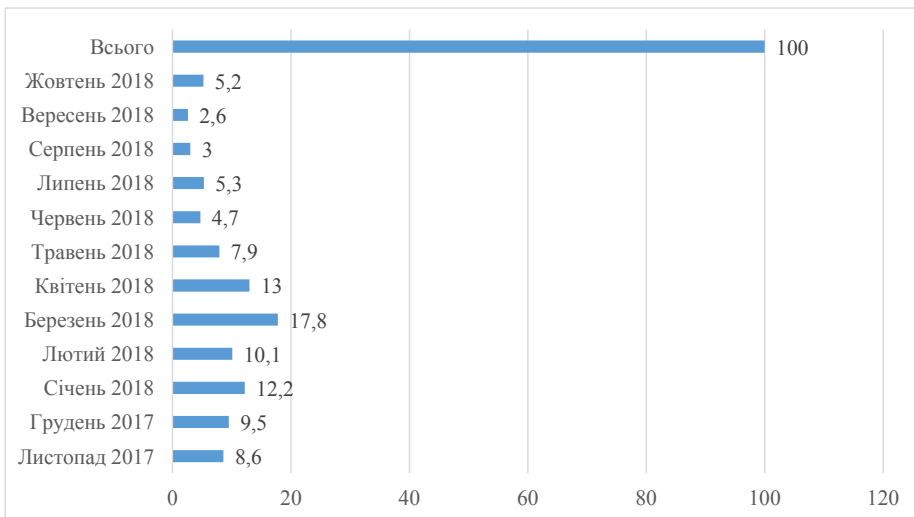

Рис. 2. Обсяг імпорту засобів захисту рослин за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років в Україні, %

менші обсяги імпорту пестицидів, відповідно 688,5 млн грн та 611,6 млн грн, або 2,7 та 2,4%. У жовтні імпортування майже вдвічі зросло до 1406,0 млн грн, або 5,6% від загального річного обсягу (рис. 3, 4).

Загалом, обсяги імпорту засобів захисту рослин України протягом 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 рр. становили 96,9 тис. т, або 25,2945 млрд грн.

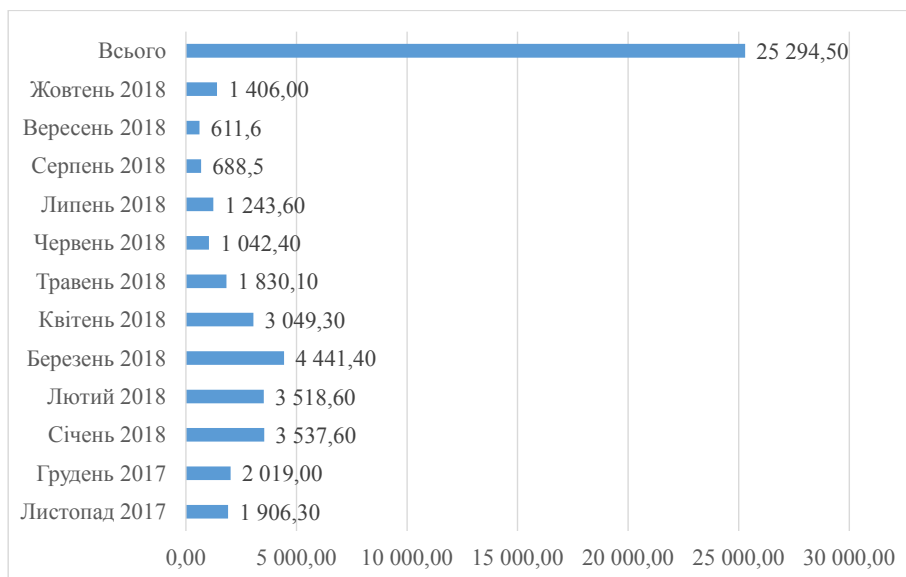

Рис. 3. Обсяг імпорту засобів захисту рослин за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років в Україні, в грошових показниках, млн грн

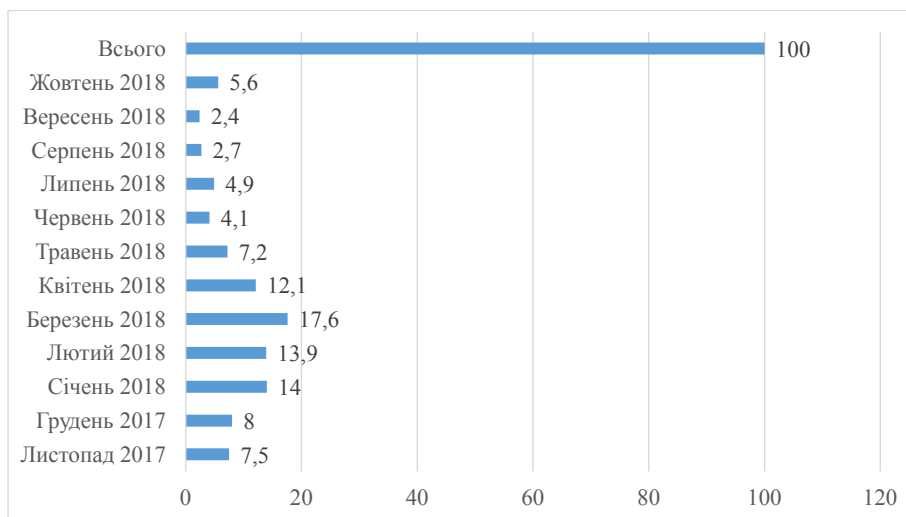

Рис. 4. Обсяг імпорту засобів захисту рослин за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років в Україні, в грошових показниках, %

Найбільші обсяги імпорту засобів захисту рослин надходять із Китаю – 35,2% (34,1 тис. т). Китайські хімічні компанії стали глобальними лідерами з виробництва засобів захисту рослин. У 2017 р. китайська державна хімічна компанія ChemChina купила швейцарську компанію Syngenta, яка в 2016 р. займала частку у 20% на світовому ринку засобів захисту рослин. Об'єднання ChemChina і Syngenta призвело до створення корпорації з капіталізацією понад \$ 100 млрд і найбільшим у світі бізнесом у сфері сільськогосподарських хімікатів. Це стало підтвердженням глобального лідерства Китаю на даному ринку. Крім того, Китай стимулює експорт засобів захисту рослин за рахунок податкових пільг (рис. 5).

Другим, третім і четвертим за значимістю імпортерами засобів захисту рослин в Україну є Німеччина (14%, або 13,4 тис. т), Франція (13%, або 12,7 тис. т) і Бельгія (10 %, або 9,2 тис. т). П'яту позицію займає Ізраїль (9,5%, або 9,2 тис. т). Шосте місце – за Іспанією (6,3%, або 6,1 тис. т). На сьомому місці – Польща (4,3%, або 4,2 тис. т). Восьме місце займає Угорщина (3,4%, або 3,3 тис. т). Дев'ята позиція – у Великобританії (2,5%, або 2,4 тис. т). Першу десятку замкнула Білорусь (2,2%, або близько 2,2 тис. т). На всі інші країни припадає 7,4%, або 7 128,8 тис. т засобів захисту рослин (рис. 6).

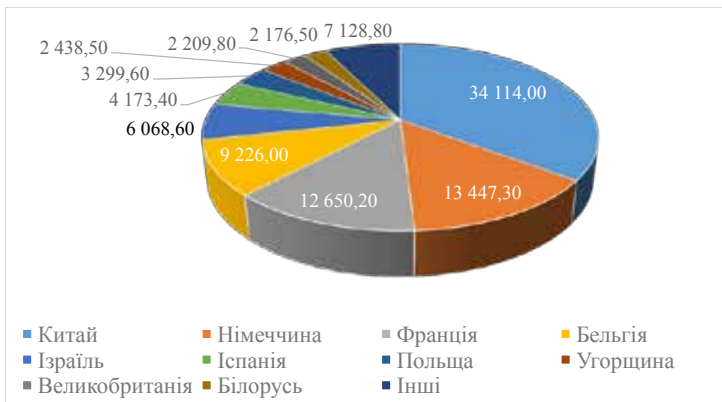

Рис. 5. Імпорт засобів захисту рослин до України за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років, т

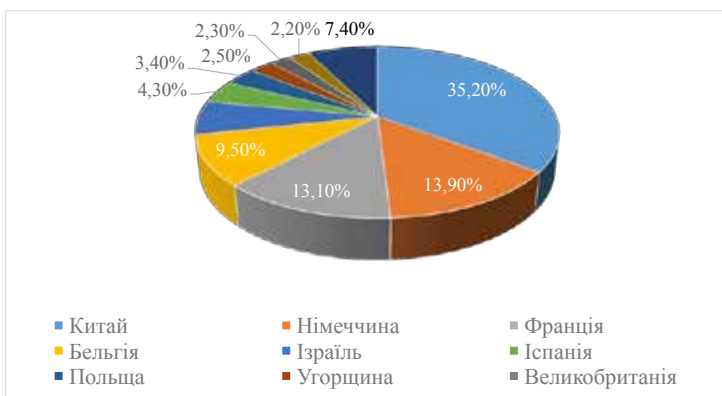

Рис. 6. Імпорт засобів захисту рослин до України за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років, %

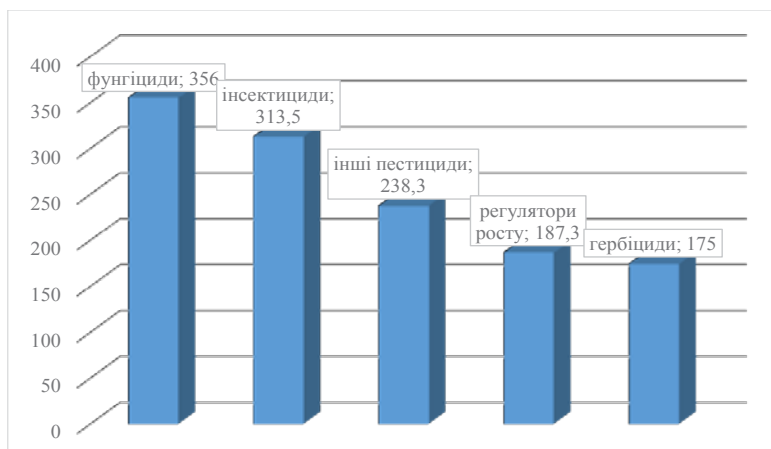

Рис. 7. Середні імпорتنі ціни засобів захисту рослин за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років, грн

Слід відмітити, що частка Індії, яка також входить у число світових лідерів із виробництва, поки невелика – близько 1%, або 950 т. Індійські засоби захисту рослин, які за якістю не поступаються продукції європейських і китайських виробників, у майбутньому очікує збільшення обсягів імпорту до України.

Середні імпорتنі ціни за 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 рр. у таких сегментах, як інсекто-акарициди та фунгіциди, були найбільш високими – 356,0 та 313,5 грн/кг відповідно. Найнижчими були середні імпорتنі ціни в сегментах гербіцидів та регуляторів росту, відповідно, 175,0 та 187,3 грн/кг. Це пов'язано з великими поставками гербіцидів та регуляторів росту з Китаю (рис. 7).

Найбільші обсяги імпорту за 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 рр. припадають на гербіциди. Їхня частка в структурі імпорту досліджуваної продукції становила близько 61%. В абсолютних показниках обсяги імпорту становили близько 59,5 тис. т. Частка фунгіцидів у структурі імпорту становила 23,6%, або 22,9 тис. т в абсолютних показниках. На інсекто-акарициди припало 9,9% від загального імпорту

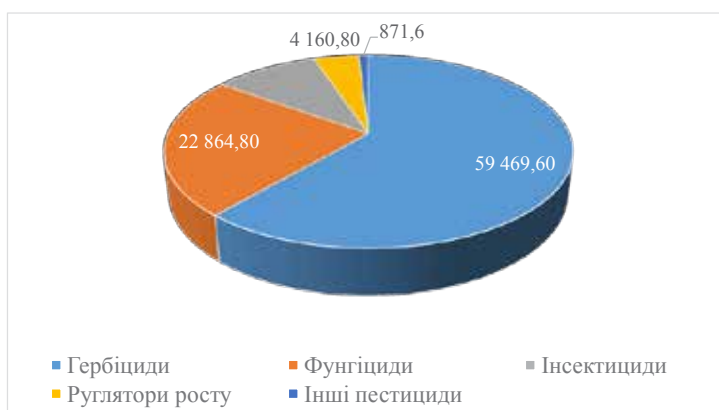

Рис. 8. Сегментація імпорту засобів захисту рослин за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років, т

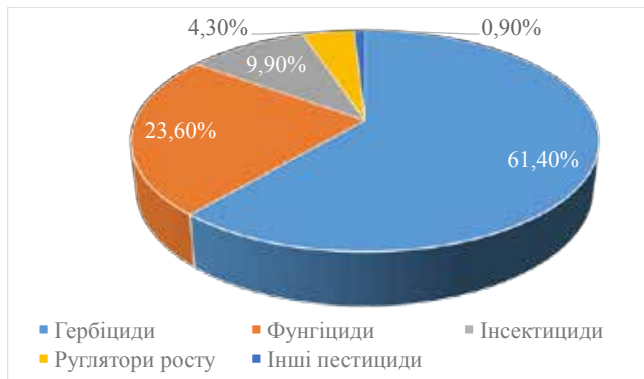

Рис. 9. Сегментація імпорту засобів захисту рослин за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років, %

засобів захисту рослин, або 9,6 тис. т в абсолютних показниках. Частка регуляторів росту рослин в структурі імпорту становила 4,3%, або 4,2 тис. т в абсолютних показниках. На інші пестициди припало 0,9% імпорту, або 0,87 тис. т в абсолютних показниках (рис. 8, 9).

Із досліджуваної імпортової продукції були виключені інші препарати, які не належать до засобів захисту рослин: клейові пастки для мух, препарати для захисту від грибків бетону і паперу, а також дезінфікуючі засоби.

Під час аналізу імпорту гербіцидів до України (рис. 10, 11) видно, що в листопаді імпорт гербіцидів становив 5867,8 т, або 70,7% від усіх пестицидів. У грудні – 6714,1 т, або 72,6%. У січні – 7171,6 т, або 61,3%. У лютому – 4880,8 т, або 49,8%. У березні – 10710,4 т, або 61,9%. У квітні – 7794,1 т, або 61,7%. У травні – 4461,5 т, або 58,2%. У червні – 2343,6 т, або 51,6%. У липні – 3130,9 т, або 61,1%. У серпні –

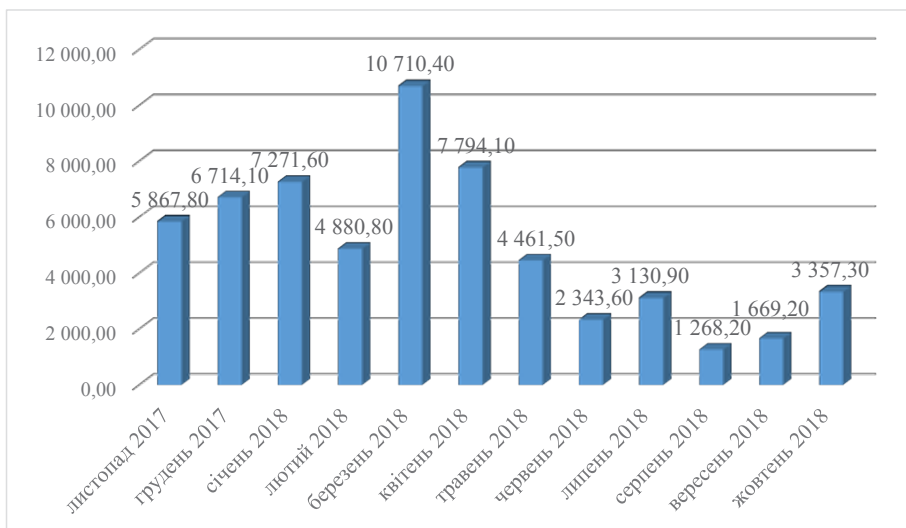

Рис. 10. Імпорт гербіцидів до України за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років, т

1268,2 т, або 44,3%. У вересні – 1669,2 т, або 65,4%. У жовтні імпорт гербіцидів становив 3357,3 т, або 66,6% від усіх пестицидів.

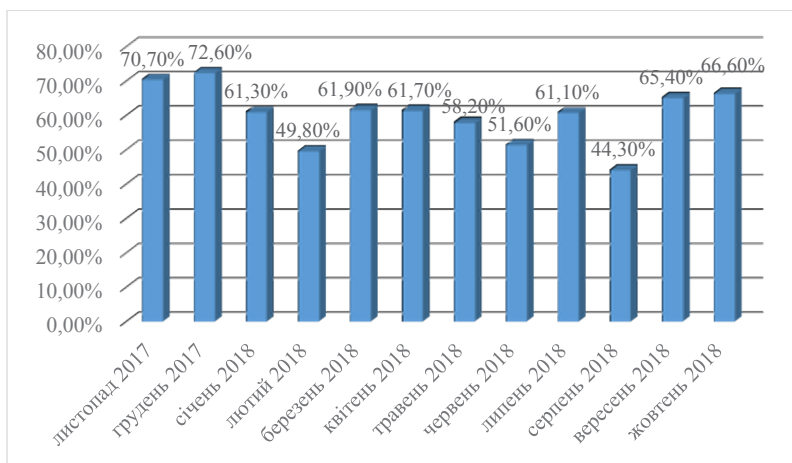

Рис. 11. Імпорт гербіцидів до України за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років, %

Під час аналізу імпорту фунгіцидів до України (рис. 12, 13) видно, що в листопаді імпорт фунгіцидів становив 1618,0 т, або 19,5% від усіх пестицидів. У грудні – 1928,2 т, або 20,8%. У січні – 3157,8 т, або 26,6%. У лютому – 3102,7 т, або 31,7%. У березні – 3704,5 т, або 21,4%. У квітні – 3052,4 т, або 24,1%. У травні – 1606,4 т, або 21,0%. У червні – 1350,5 т, або 29,7%. У липні – 854,0 т, або 16,7%. У серпні – 820,5 т, або 28,7%. У вересні – 413,8 т, або 16,2%. У жовтні імпорт фунгіцидів становив 1256,0 т, або 24,9% від усіх пестицидів.

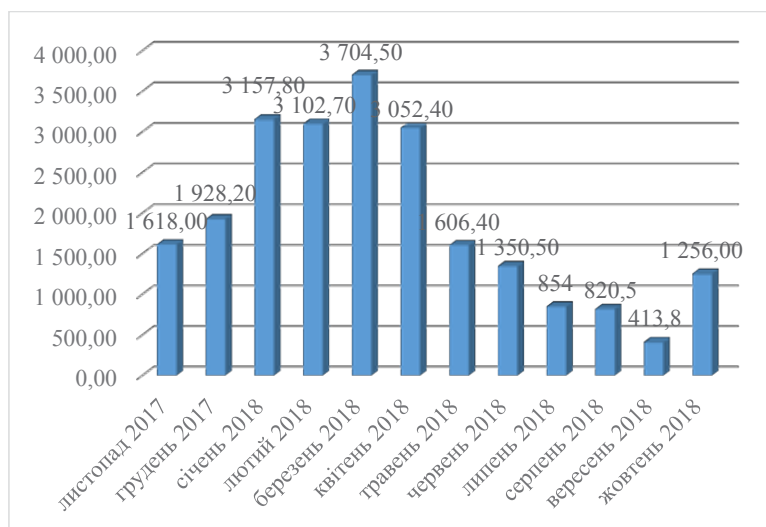

Рис. 12. Імпорт фунгіцидів до України за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років, т

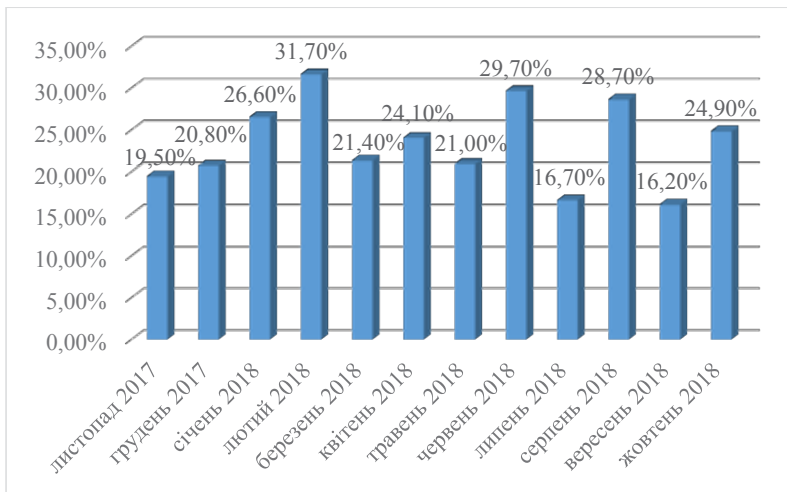

Рис. 13. Імпорт фунгіцидів до України за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років, %

Під час аналізу імпорту інсекто-акарицидів до України (рис. 14, 15) видно, що в листопаді імпорт інсекто-акарицидів становив 395,8 т, або 4,8% від усіх пестицидів. У грудні – 543,0 т, або 5,9%. У січні – 1211,7 т, або 10,2%. У лютому – 987,8 т, або 10,1%. У березні – 1384,6 т, або 8,0%. У квітні – 986,9 т, або 7,8%. У травні – 1191,7 т, або 15,5%. У червні – 741,3 т, або 16,3%. У липні – 937,6 т, або 18,3%. У серпні – 537,2 т, або 18,8%. У вересні – 340,4 т, або 13,3%. У жовтні імпорт інсекто-акарицидів становив 307,8 т, або 6,1% від усіх пестицидів.

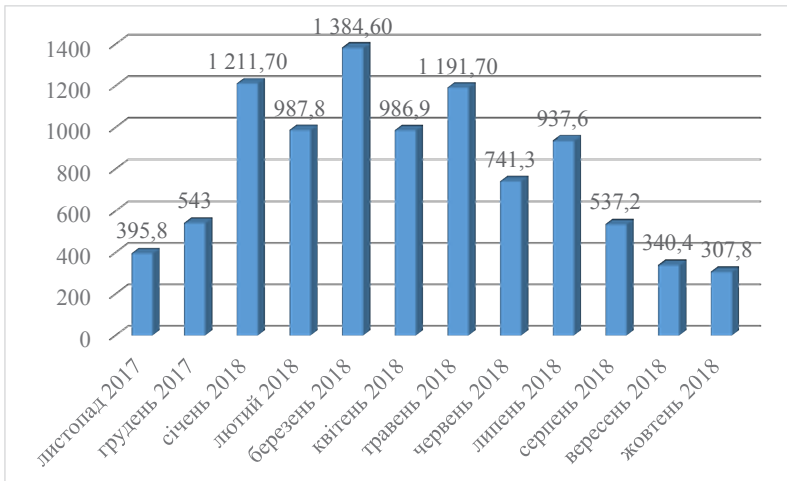

Рис. 14. Імпорт інсекто-акарицидів до України за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років, т

Під час аналізу імпорту регуляторів росту до України (рис. 16, 17) видно, що в листопаді імпорт регуляторів росту становив 338,1 т, або 4,1% від усіх пестицидів. У грудні – 17,8 т, або 0,2%. У січні – 188,2 т, або 1,6%. У лютому – 804,4 т, або

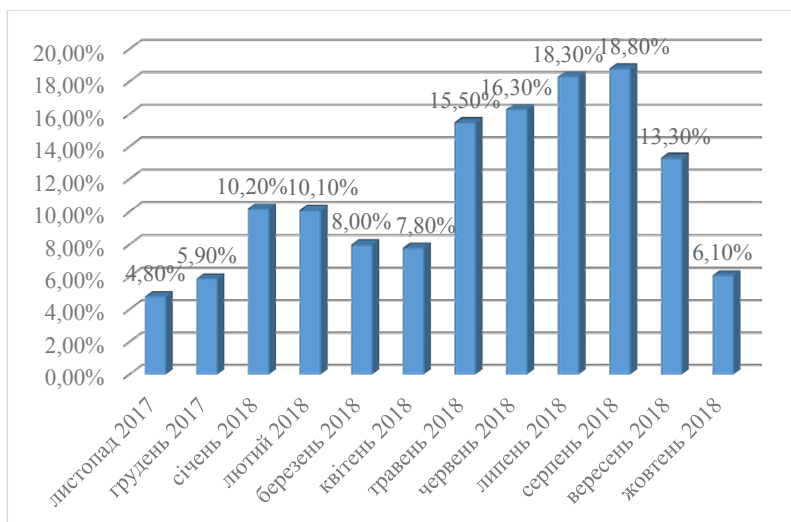

Рис. 15. Імпорт інсекто-акарицидів до України за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років, %

8,2%. У березні – 1406,5 т, або 8,1%. У квітні – 746,2 т, або 5,9%. У травні – 332,9 т, або 4,3%. У червні – 54,9 т, або 1,2%. У липні – 59,0 т, або 1,2%. У серпні – 93,5 т, або 3,3%. У вересні – 9,1 т, або 0,4%. У жовтні імпорту регуляторів росту становив 110,2 т, або 2,2% від усіх пестицидів.

Під час аналізу імпорту інших пестицидів до України (рис. 18, 19) видно, що в листопаді імпорту інших пестицидів становив 79,3 т, або 1,0% від усіх пестицидів. У грудні – 49,3 т, або 0,5%. У січні – 26,2 т, або 0,2%. У лютому – 19,7 т, або 0,2%. У березні – 92,6 т, або 0,5%. У квітні – 62,1 т, або 0,5%. У травні – 74,0 т, або

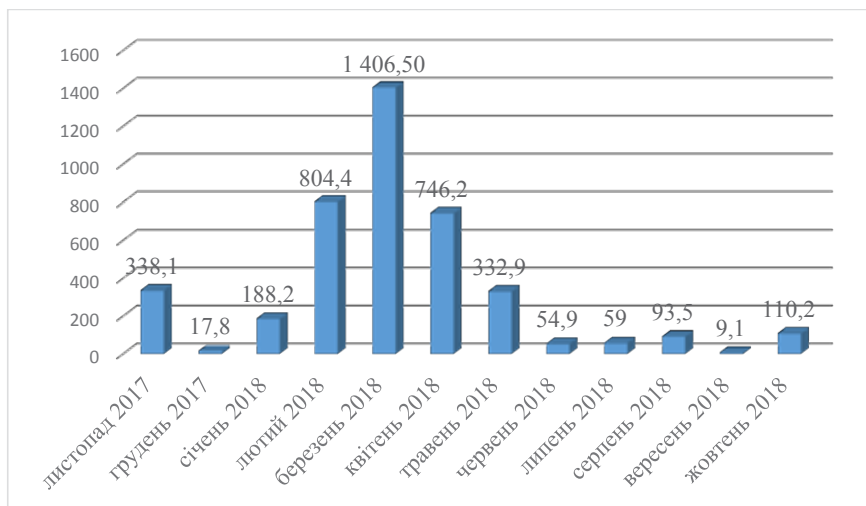

Рис. 16. Імпорт регуляторів росту до України за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років, т

1,0%. У червні – 53,8 т, або 1,2%. У липні – 139,0 т, або 2,7%. У серпні – 144,5 т, або 5,0%. У вересні – 119,1 т, або 4,7%. У жовтні імпорт інших пестицидів становив 12,2 т, або 0,2% від усіх пестицидів.

Загальна кількість імпортерів засобів захисту рослин в Україні за досліджуваний період становила 135 компаній. Частка імпорту ТОП-15 компаній становила 72,5% від усього імпорту. Обсяги імпорту інших 120 компаній відносно невеликі й становлять 27,5% (рис. 20, рис. 21, табл. 1).

Найбільшими постачальниками засобів захисту рослин в Україні є такі компанії, як китайсько-швейцарська компанія «Syngenta» (12055,5 т або 12,4%), «BASF» (11514,5 т або 11,9%), ТОВ «Адама Україна» (7731,4 т або 8,0%), «Bayer» (7159,8 т або 7,4%), «Monsanto» (6455,6 т або 6,7%), ПрАТ Лебединський насіннєвий завод

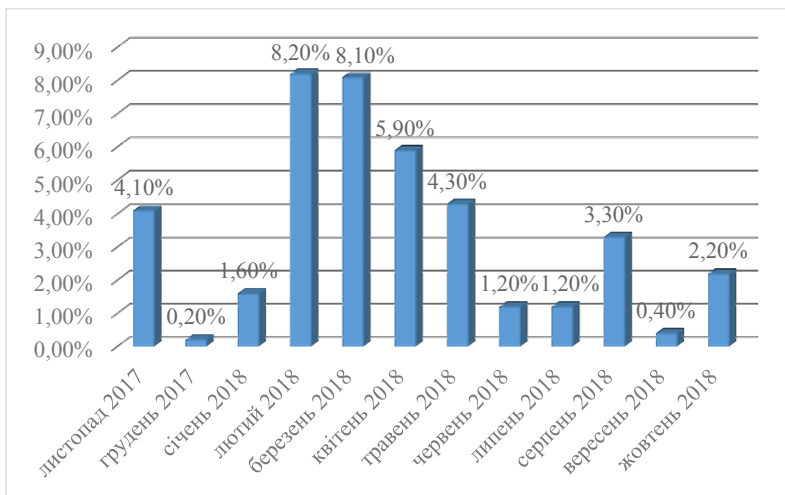

Рис. 17. Імпорт регуляторів росту до України за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років, %

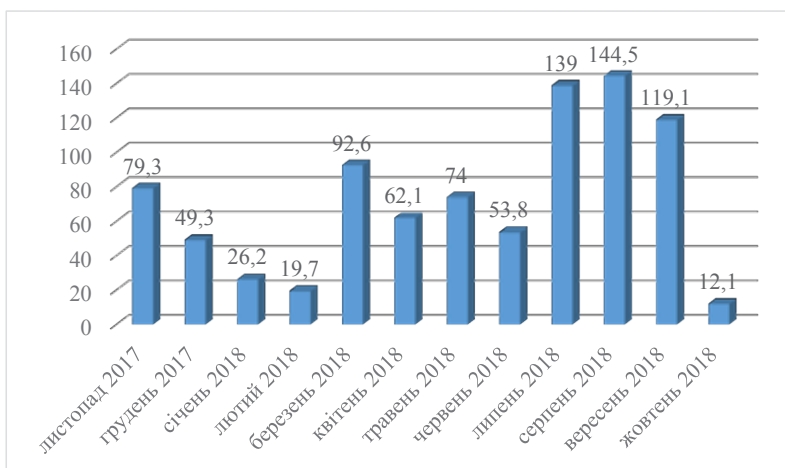

Рис. 18. Імпорт інших пестицидів до України за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років, т

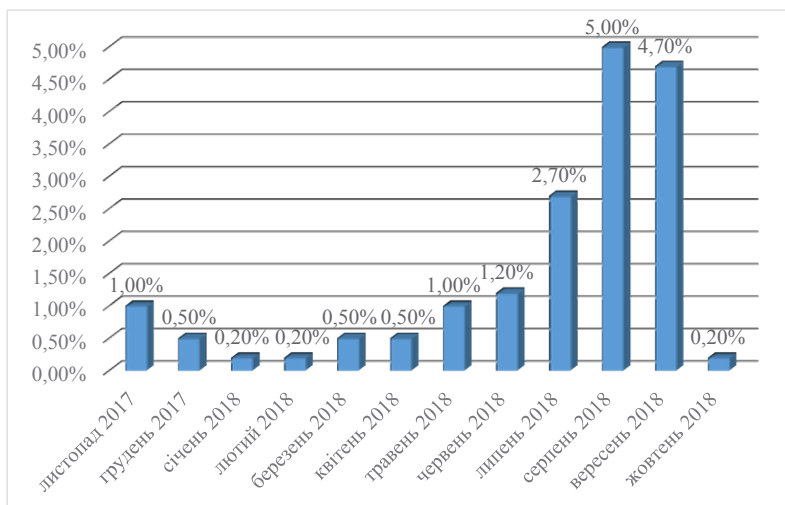

Рис. 19. Імпорт інших пестицидів до України за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років, %

(4336,1 т, або 4,5%), ТОВ АГРІКЛАБ (3382,1 т, або 3,5%), ТОВ УКРАГРОКОМ (2975,5 т, або 3,1%), ТОВ КЛОВ (2649,2 т, або 2,7%), МПП Фірма Ердон (2646,8 т, або 2,7%), ТОВ Агрітех Україна (2088,4 т, або 2,2%), ТОВ АЛЬФА СМАРТ АГРО (2044,2 т, або 2,1%) ТОВ Хімагромаркетинг (1894,0 т, або 2,0%), ТОВ АГРОС-ФЕРА ЛТД (1696,8 т, або 1,8 т), ТОВ НУФАРМ Україна (1642,3 т, або 1,7%). Інші 120 компаній – 26660,5 т, або 27,5%. Всього до України за звітний період імпортовано 96 932,7 т пестицидів (рис. 20, рис. 21, табл. 1).

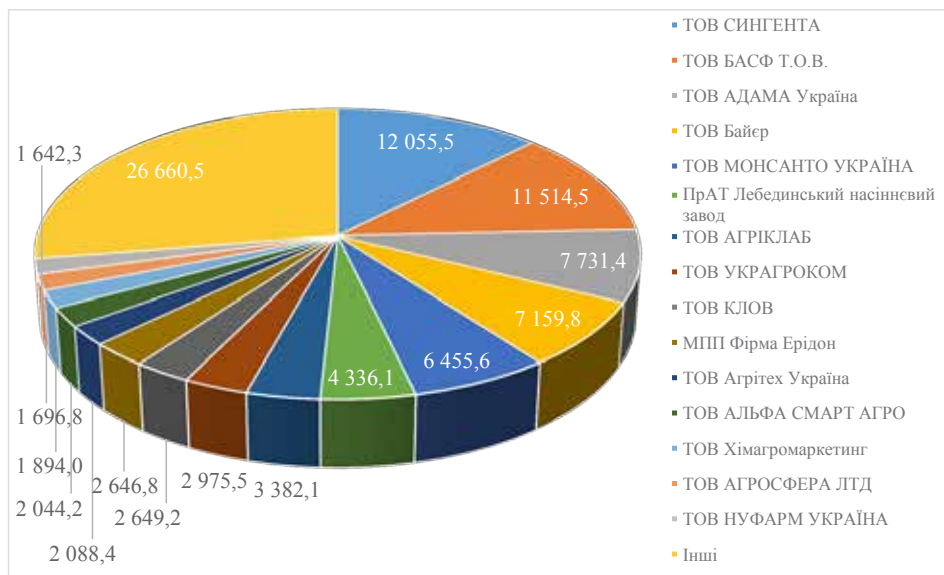

Рис. 20. ТОП-15 імпортерів засобів захисту рослин у натуральних показниках, т

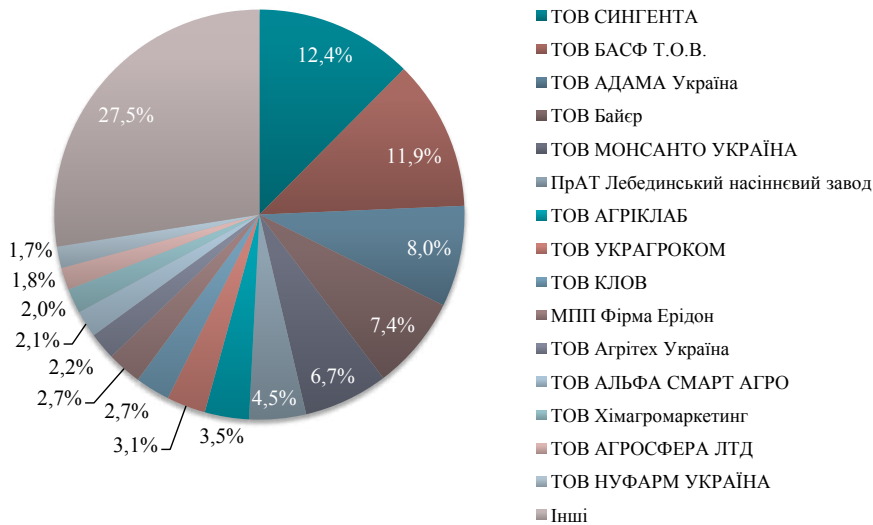

Рис. 21. ТОП-15 імпортерів засобів захисту рослин у натуральних показниках, %

У розгорнутому вигляді дані щодо часток і обсягів імпортерів засобів захисту рослин в натуральному (т, %) та грошовому виразі (тис. грн, %) наведено в табл. 1.

Таблиця 1
Частки й обсяги імпортерів ЗЗР у натуральному виразі, (т, %) та грошовому виразі (тис. грн, %)

Компанія	Імпорт, т	Частка, %	Імпорт, млн грн	Частка, %
ТОВ СИНГЕНТА	12 055,5	12,4%	4 391,5	17,4%
ТОВ БАСФ Т.О.В.	11 514,5	11,9%	3 790,8	15,0%
ТОВ АДАМА Україна	7 731,4	8,0%	2 276,2	9,0%
ТОВ Байєр	7 159,8	7,4%	3 783,4	15,0%
ТОВ МОНСАНТО УКРАЇНА	6 455,6	6,7%	590,7	2,3%
ПрАТ Лебединський насіннєвий завод	4 336,1	4,5%	555,5	2,2%
ТОВ АГРІКЛАБ	3 382,1	3,5%	475,0	1,9%
ТОВ УКРАГРОКОМ	2 975,5	3,1%	266,9	1,1%
ТОВ КЛОВ	2 649,2	2,7%	743,8	2,9%
МПП Фірма Ерідон	2 646,8	2,7%	536,1	2,1%
ТОВ Агрітех Україна	2 088,4	2,2%	206,8	0,8%
ТОВ АЛЬФА СМАРТ АГРО	2 044,2	2,1%	380,7	1,5%
ТОВ Хімагромаркетинг	1 894,0	2,0%	204,9	0,8%
ТОВАГРОСФЕРА ЛТД	1 696,8	1,8%	187,3	0,7%
ТОВ НУФАРМ УКРАЇНА	1 642,3	1,7%	245,4	1,0%
ПП Бізон-ТЕХ 2006	1 542,5	1,6%	247,1	1,0%
ТОВ ДЕЙВЕСТ	1 412,2	1,5%	169,0	0,7%
ТОВ Аріста ЛайфСайенс Україна	1 340,9	1,4%	314,7	1,2%

Продовження таблиці 1

ТОВ Август-Україна	1 288,3	1,3%	476,4	1,9%
ТОВ РАНГОЛІ	1 262,9	1,3%	115,0	0,5%
ТОВ Дюпон Україна	1 239,8	1,3%	1 007,5	4,0%
ТОВ TerraVita Україна	1 533,8	1,6%	321,4	1,3%
ПП МАРГО	1 449,9	1,5%	267,3	1,1%
ТОВ Торговий Дім Сокіл	1 119,9	1,2%	129,0	0,5%
ТОВ Біскар	1 042,8	1,1%	105,3	0,4%
ТОВ Самміт-Агро Юкрейн	1 020,5	1,1%	254,5	1,0%
ТОВ Торговий Дім Нертус	991,0	1,0%	255,2	1,0%
ПАТ Носівське хлібоприймальне підприємство	981,9	1,0%	546,6	2,2%
ТОВ Торговий Дім Насіння	754,0	0,8%	243,8	1,0%
ТОВ ДАУ АГРОСАЄНСЕС УКРАЇНА	698,6	0,7%	127,4	0,5%
ТОВ Агротехносоюз	655,3	0,7%	63,7	0,3%
ТОВ НВФ АГРОСВІТ	610,8	0,6%	78,6	0,3%
ТОВ Щольково Агрохім Україна	520,9	0,5%	169,7	0,7%
ТОВ РІЧ ХАРВЕСТ	505,5	0,5%	110,7	0,4%
ТОВ АВІС УКРАГРО	464,9	0,5%	195,8	0,8%
ТОВ Агроскоп Інтернешнл	441,4	0,5%	135,2	0,5%
ТОВ АГРО ТРЕЙД ЮНІОН	440,6	0,5%	70,0	0,3%
ТОВ СПЕКТР-АГРО	396,8	0,4%	92,6	0,4%
ТОВ АГРІМАТІКА	328,5	0,3%	24,4	0,1%
ТОВ УКРАЇНСЬКИЙ ДИСТРИБУЦІЙНИЙ ЦЕНТР	310,6	0,3%	33,9	0,1%
ПСП Агрофірма Світанок	252,7	0,3%	87,9	0,3%
ТОВ НОПОСОН АГРО	245,7	0,3%	22,5	0,1%
ТОВ ТЕХНОТОРГ-ДОН	213,4	0,2%	17,8	0,1%
ТОВ АП ІМПОРТ 04119	210,5	0,2%	27,2	0,1%
ТОВ ІПРОХІМ-СОЮЗ	197,9	0,2%	25,5	0,1%
ТОВ НАСІННЕВА КОМПАНІЯ СИДЕРА	196,9	0,2%	30,6	0,1%
ТОВ Агротех-Гарантія	192,1	0,2%	31,7	0,1%
ТОВ МЕГАПОЛІС ЕКСІМ	189,5	0,2%	17,4	0,1%
ТОВ СІМЕЙНИЙ САД	145,3	0,1%	9,3	0,0%
ТОВ Презенс Технолоджи	132,5	0,1%	13,1	0,1%
ТОВ ФАБРИКА АГРОХІМІКАТІВ	112,1	0,1%	17,3	0,1%
ТОВДВА Агро Україна	108,5	0,1%	22,3	0,1%
ПП Науково-комерційна фірма ДЕМЕТРА	106,4	0,1%	13,0	0,1%
ТОВ НОРЯЙ ЕНЕРДЖІ УКРАЇНА	103,5	0,1%	4,7	0,0%
ТОВ ФМС Україна	95,1	0,1%	215,4	0,85%
ТОВ АгроРось	88,7	0,09%	22,8	0,09%
ІП БЕСТ	86,7	0,09%	9,3	0,04%
ТОВ ГЛІЗ	85,7	0,09%	16,4	0,06%
ТОВ Фірма Агрохімпак	78,3	0,08%	6,8	0,03%
ТОВ Суффле Агро	75,3	0,08%	10,6	0,04%

Продовження таблиці 1

ТОВ ЕНДЖІ ЕНЕРДЖІ	64,2	0,07%	5,2	0,02%
ТОВ Агрохімікат	63,6	0,07%	6,5	0,03%
ТОВ Павіан	61,0	0,06%	3,3	0,01%
ТОВ УКРМОРТРАНССЕРВІС	56,1	0,06%	9,1	0,04%
ПрАТ Продовольча компанія Поділля	53,9	0,06%	18,9	0,07%
ТОВ Агрохімсервіс	53,1	0,05%	10,2	0,04%
ТОВ АГРІ САЄНСИЗ Україна	52,8	0,05%	9,5	0,04%
ТОВ Агрофлекс	51,5	0,05%	2,2	0,01%
ПП ЧАРОІТ	51,4	0,05%	26,7	0,11%
ТОВ ТПК ТЕХНОЕКСПОРТ Україна	49,0	0,05%	3,1	0,01%
ТОВ ЗЕРНО АГРОТРЕЙД	45,5	0,05%	14,3	0,06%
ТОВ АКАМА Україна	43,8	0,05%	6,3	0,02%
ТОВ АРВЕСТ АГРО	42,2	0,04%	10,0	0,04%
ТзОВ фірма Спецтехнологія	36,3	0,04%	16,7	0,07%
ТОВ Сожам Україна	35,9	0,04%	6,5	0,03%
ТОВ ЕСБІЕМ ЛАЙФ САЄНС	33,0	0,03%	18,2	0,07%
ТОВ БЕСТ АГРОКЕМІКАЛ	33,0	0,03%	3,9	0,02%
ТОВ НЕСТОР АГРО	30,6	0,03%	5,7	0,02%
ТОВ ТАЛИНО	30,6	0,03%	4,6	0,02%
ТОВ МИАНОРА	30,5	0,03%	1,9	0,01%
ТОВ ГЛОБАЛ КЕМІКЕЛ ГРУП	29,1	0,03%	6,3	0,02%
ТОВ Продовольча компанія Зоря	28,2	0,03%	8,5	0,03%
ТОВ ХЕМШЕ ГУТЕР АГ	27,4	0,03%	4,4	0,02%
ПП РОДОНІТ	27,0	0,03%	2,4	0,01%
ТОВ ВЕРСУС ХАБ	26,3	0,03%	2,9	0,01%
ТОВ Українська аграрно-хімічна компанія	25,8	0,03%	1,1	0,00%
ТОВ ТЕРРАВІТА КЕМІКАЛ	25,3	0,03%	11,1	0,04%
ТОВ АГРОСТАР КЕМІКАЛ	25,0	0,03%	2,4	0,01%
ТОВ ТАНАТАН	22,0	0,02%	4,7	0,02%
ПрАТ Банг і Бонсомер	21,0	0,02%	1,8	0,01%
ТОВ АГРОДІН	20,9	0,02%	11,4	0,04%
ТОВ МАК УКРАЇНА ЛТД	19,9	0,02%	10,9	0,04%
ТОВ ЛИССАНТА	19,8	0,02%	6,8	0,03%
ТОВ Монсанто Насіння	14,0	0,01%	170,6	0,67%
ТОВ ФЛК БРОКЕР	13,7	0,01%	2,4	0,01%
ТОВ АГРО ПРЕСТИЖ	12,1	0,01%	4,2	0,02%
ТОВАГРОЗАХИСТ ДОНБАС	11,9	0,01%	6,5	0,03%
ПрАТ Київський картонно-паперовий комбінат	11,4	0,01%	1,8	0,00%
ТОВ СВВ ТРЕЙДІНГ	10,4	0,01%	7,9	0,03%
ТОВ ЛІТОС ХІМ ТЕХ	9,2	0,01%	0,2	0,00%
ПРАТ ШКІРЯНИК	7,3	0,01%	2,0	0,01%
ТОВ ЕКООРГАНІК	7,3	0,01%	1,5	0,006%
Інші	56,5	0,06%	29,2	0,1%
Всього	96 932,7	100%	25 294,5	100%

Висновки і пропозиції. Імпорт засобів захисту рослин до України в натуральних показниках (тоннах) за період з листопада 2017 року по жовтень 2018 року становить 96 932,7 т пестицидів на суму 25 254,5 млн грн (біля 1 млрд доларів США).

Найбільші обсяги імпорту засобів захисту рослин надходять із Китаю – 35,2% (34,1 тис. т). Другим, третім і четвертим за значимістю імпортерами засобів захисту рослин в Україну є Німеччина (14%, або 13,4 тис. т), Франція (13%, або 12,7 тис. т) і Бельгія (10%, або 9,2 тис. т). П'яту позицію займає Ізраїль (9,5%, або 9,2 тис. т). Шосте місце – за Іспанією (6,3%, або 6,1 тис. т). На сьомому місці – Польща (4,3%, або 4,2 тис. т). Восьме місце займає Угорщина (3,4%, або 3,3 тис. т). Дев'ята позиція – у Великобританії (2,5%, або 2,4 тис. т). Першу десятку замкнула Білорусь (2,2%, або близько 2,2 тис. т). На всі інші країни припадає 7,4%, або 7 128,8 тис. т засобів захисту рослин.

Середні імпорتنі ціни за 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 рр. у таких сегментах, як інсекто-акарициди та фунгіциди, були найбільш високими – 356,0 та 313,5 грн./кг відповідно. Найнижчими були середні імпорتنі ціни в сегментах гербіцидів та регуляторів росту, відповідно 175,0 та 187,3 грн/кг. Найбільші обсяги імпорту за 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 рр. припадають на гербіциди. Їхня частка в структурі імпорту досліджуваної продукції становила близько 61%.

В абсолютних показниках обсяги імпорту становили близько 59,5 тис. т. Частка фунгіцидів у структурі імпорту становила 23,6%, або 22,9 тис. т в абсолютних показниках. На інсекто-акарициди припало 9,9% від загального імпорту засобів захисту рослин, або 9,6 тис. т в абсолютних показниках. Частка регуляторів росту рослин у структурі імпорту становила 4,3%, або 4,2 тис. т в абсолютних показниках. На інші пестициди припало 0,9% імпорту, або 0,87 тис. т в абсолютних показниках.

Загальна кількість імпортерів засобів захисту рослин в Україні за досліджуваний період становила 135 компаній. Частка імпорту ТОП-15 компаній становила 72,5% від усього імпорту. Обсяги імпорту інших 120 компаній відносно невеликі й становлять 27,5%.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Євтушенко М.Д., Марютін Ф.М., Жеребко В.М. Пестициди і технічні засоби їх застосування. Вид. 2-ге, перероб. і доп. Харків : Майдан, 2015. 480 с.
2. Перелік пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні. URL: <http://www.agroscience.com.ua/views/perel>
3. Станкевич С.В. Аналіз ринку пестицидів України. *Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. «Серія фітопатологія та ентомологія»*. 2019. №. 1–2. С. 155–191.